

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky

Spolkový věstník

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 67 (1938), No. Suppl., D311--D312

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/120793>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1938

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.



This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

SPOLKOVÝ VĚSTNÍK.

Dvacetpět let svého trvání jako spolku oslavil brněnský odbor JČMF dne 27. května 1938. Ustavující schůze odboru se sice konala až 10. března 1913, avšak již dlouho před tím, počínaje dnem 22. listopadu 1901, se scházeli brněnští členové k přednáškám a užívali knihovny vzniklé z duplikátů knihovny pražské.

Schůzi zahájil předseda odboru prof. dr. Vl. Novák uvítav zejména hosty z Prahy: prof. dr. Frant. Nachtikala, dr. Mil. Valoucha a dr. Boh. Maška. Prof. Nachtikal, první zapisovatel brněnského odboru a nyní předseda Jednoty, projevil radost nad činností odboru a přál mu do budoucna všeho zdaru; za přírodovědeckou fakultu promluvil její děkan, prof. dr. Lad. Seifert a za matematickofyzikální sekci brněnského odboru ÚSCP dr. Lad. Staněk. Poté přednášel prof. dr. Karel Čupr: Dějiny matematiky na Moravě. Omeziv se na století XIX a počátek století XX snažil se vystihnouti, jak se pěstování matematických věd odráží v kulturním životě moravském a které byly příčiny, jež pěstování matematických věd buď podporovaly nebo brzdily. Přednášku, doloženou malou expozicí knižního i obrazového materiálu, skončil vyličením vzniku brněnského odboru.

Jubilejní schůze byla četně navštívena, ačkoliv se současně konal spontánní projev studentstva a občanstva brněnského v předvečer 54. narozenin presidenta republiky dr. Edvarda Beneše, jemuž byl ze schůze odeslán blahopřejný telegram.

Zprávy z členských schůzí.

Zápis o mimořádné valné schůzi JČMF konané dne 10. května 1938 v posluchárně matematického ústavu Karlovy university v Praze.

Předseda prof. Nachtikal zahajuje schůzi v 17^h 15^m za přítomnosti 31 členů. Omluvili se prof. Bydžovský, prof. Kořínek a dr. Valouch. Od čtení zápisu předešlé valné schůze bylo upuštěno, ježto byl otiskněn ve spolkovém věstníku.

Zástupce ředitele prof. Valouch referuje o žádosti Matematicko-fyzikálního kroužku v Bratislavě, aby byl zřízen odbor JČMF v Bratislavě, a o přípravných jednáních s výborem JČMF. Předkládá pak k schválení návrh výboru JČMF, aby byl zřízen v Bratislavě odbor JČMF podle navržených stanov a aby dotace nového odboru činila 50% příspěvků členů odboru, nejméně však Kč 1000,—. Návrh byl jednomyslně schválen.

Ježto volných návrhů nebylo, končí předseda valnou schůzi v 17^h 30^m.

Fyzikální sekce vědecké rady pořádala 2 schůze:

Dne 8. března 1938 přednášela dr. B. Nováková: Úplné zatmění Slunce 19. června 1936, III. část. — Přednáška obsahovala zprávu o výsledcích práce jedné skupiny československé výpravy uspořádané Českou astronomickou společností. Členové této skupiny B. Nováková a J. Vlček získali dvě fotografie flash spektra a 5 fotografií korony. Z flash spektra, fotografo-

vaného při druhém kontaktu, byly odvozeny chromosférické výšky čar různých prvků. Z těchto hodnot vyplývá určitá souvislost mezi výškami a ionizačním a excitačním potenciálem a vnitřními kvantovými čísly členů multipletů. Tyto výsledky odpovídají obecně výsledkům Mitchellovým a Menzlovým z předešlých zatmění a ve srovnání s nimi ukazují, že změnu poměrů výšek dvou čar je možno konstatovati jen, když srovnávané čáry patří vrstvám pod 1500—2000 km a nad 3500 km nad fotosférou, t. j. když jedna čára je z vrstvy střední a druhá z vrstvy vyšší. Změna mohla nastati buď v jedné nebo v druhé anebo v obou vrstvách zároveň. Tato okolnost se shoduje s výsledky Mitchellovými a Johnovými a potvrzuje názor, že existuje rozdíl mezi nejvyššími vrstvami sluneční atmosféry a vrstvami středními.

Dne 29. března 1938 přednášel prof. dr. V. Dolejšek: O novém směru v X-spektroskopii. — Přednášející podal přehled výsledků prací spektroskopického ústavu a jeho spolupracovníků v tomto roce. Práce jsou uveřejněny jednak v Časopise: Bačkovský-Dolejšek: The resolving power on the plastically deformed rocksalt crystal, Bačkovský-Neprašová: Results in the K-group of molybdenum obtained with a spectrograph containing a plastically deformed rocksalt crystal, jednak v Comptes Rendus Acad. Sc. Paris: Dolejšek-Tayerle: La variation des rayons X avec cristal a l'incurvation variable, Feifer-Jahoda: Sur un doublecristalspectromètre avec la régistration photographique, Bačkovský: L'emploi des cristaux mosaïques dans la spectroscopie des rayons X. Další práce jsou v tisku.

Středoškolská komise konala dne 10. května 1938 v matematickém ústavu v Praze II, U Karlova 3, poslední schůzi v tomto školním roce. Za četné účasti z řad učitelů vysokoškolských a středoškolských pronesl asistent české techniky dr. Václav Pleskot přednášku na téma: „Dvě hodiny nomografie na střední škole“, v níž ukázal, jak by bylo možno v nejvyšší třídě střední školy vyložit žákům, kteří již ovládají celou středoškolskou látku z matematiky, v jedné hodině nomogramy průsečíkové a v jedné hodině nomogramy spojnicové a jak tyto výklady aplikovati na nomogramy uvedené v 10. vydání Valouchových Logaritmických tabulek.